

MOLLUSKEN IN HET OVERIJSSELS-DUITSE GRENSGEBIED.

Evenmin als het gebied aan deze zijde van de grens is ook het Duitse grensgebied ooit systematisch op zijn malacologische merities bekeken. Dat dit zeer zeker de moeite loont is o.a. reeds door van Sambeek betoogd, waarbij hij wees op enkele verrassende elementen in de gastropodenfauna van Bentheim en Ochtrup. Helaas is door hem hierover vrijwel niets gepubliceerd en is het door hem verzamelde materiaal deels verloren gegaan. Gelukkig zijn wij in staat geweest om gedurende de laatste jaren de museumcollecties weer te herstellen en niet onbelangrijk uit te breiden.

Hoewel wij ook thans nog verre verwijderd zijn van een volledige malacologische inventarisatie, kunnen we nu toch reeds vaststellen, dat er door dit grensgebied een duidelijke scheidingslijn gaat, die vrijwel parallel loopt met onze landsgrens. Hiermede bedoelen we niet de "natuurlijke" grens, die eertijds door een reeks venen gevormd werd, maar een typische "natuurhistorische" grens, die zowel in de bodem als ook in de flora en fauna tot uiting komt.

Onzerzijds hebben we een kalkarm gebied; terwijl over de grens juist een kalkrijkdom heerst met alle gevolgen van dien, zodat de flora en fauna soms sterk doen denken aan die van Zuid Limburg. Teneinde U een idee te geven van dit gebied, doen wij hier een korte beschrijving volgen van een terrein gelegen aan de noordvoet van het slot te Bentheim op circa 8 km van de grens, dat wij dank zij de vriendelijke toestemming van Z.K.H. de erfprins van Bentheim mochten onderzoeken. Op deze vrij steile helling met kleiige bodem van misschien 80 m breed en circa 300 m lang staat een bosje, dat we tot de bij ons niet vertegenwoordigde Fagetalia sylvaticae moeten rekenen. Wel heeft een voortdurende toevloed van afvalstoffen, vooral nitraten, een onmiskenbare invloed gehad, hetgeen o.a. in een wilde brandnetelvegetatie tot uiting komt. Niettemin treffen we er een voor ons ongekende plantenweelde aan met b.v. gevlekte aronskelk (Arum maculatum), muskuskruid (Adoxa moschatellina) en holwortel (Corydalis cava).

Op 6 oktober 1958 verzamelden wij er de volgende mollusken (levend).

<u>Carychium tridentatum</u> . Risso.	<u>Punctum pygmaeum</u> . Drap.
<u>Cochlicopa lubrica</u> . Müll.	<u>Gonyodiscus rotundatus</u> . Müll.
<u>Vitrina pellucida</u> . Müll.	<u>Monacha incarnata</u> . Müll.
<u>Oxychilus cellarius</u> . Müll.	<u>Fruticicola hispida</u> . L.
<u>Retinella nitidula</u> . Drap.	<u>Helicigona lapicida</u> . L.
<u>Zonitoides hammonis</u> . Ström.	<u>Arianta arbustorum</u> . L.
<u>Euconulus trochiformis</u> . Mont.	(sporadisch in Twente voorkomend)
<u>Balca perversa</u> . L.	<u>Cepea nemoralis</u> . L.
<u>Clausilia laminata</u> . Mont.	<u>Helix pomatia</u> . L.
<u>Clausilia bidentata</u> . Ström.	

De onderstreepte soorten hadden wij nog niet in het Twentse grensgebied aangetroffen.

Flora en fauna wijzen er dus op, dat we hier waarschijnlijk te maken hebben met een uitloper of voorpost van het subcentreuroop gebied. Helaas is echter de molluskenfauna van de omgeving te fragmentarisch bekend, zodat we nog geen duidelijk beeld hebben van de aansluiting ervan met het hoofdspreidingsgebied. Balca perversa en Arianta arbustorum komen beiden voor in het 12 km zuidelijker gelegen Ochtrup; Clausilia laminata en Cl. bidentata zijn bekend van plaatsen, die op circa 15 km afstand liggen. Helix pomatia is waarschijnlijk aangevoerd, maar is overigens ook bekend van de "Waldhügel" bij Rheine, op ongeveer 20 km hoordoostelijk. Raadselachtig is echter het voorkomen van Helicigona lapicida, die we tot nu toe nergens in de wijde omgeving konden ontdekken.

Het bovenstaande moge een aansporing zijn voor anderen om dit gebied eens wat beter onder de loupe te nemen. Vanzelfsprekend zijn wij gaarne bereid tot het verstrekken van nadere inlichtingen.